

Raynauds sygdom

Ved Raynauds syndrom får man anfald af hvide kolde fingre/tæer, når man er udsat for koldt eller fugtigt vejr. Når fingrene/tæerne bliver varmet op igen, bliver de først blålige og herefter røde. Man kan samtidig opleve smerter eller prikken i hud.

Symptomerne opstår, når de små blodkar i fingre og tæer trækker sig sammen, og tilførslen af blod bliver begrænset. Derfor bliver fingrene/tæerne hvide. Ved efterfølgende opvarmning, udvides blodkarrene med rigelig blodstrøm, og fingrene/tæerne hæver samt ændrer sig i farven. Først til blå og herefter hørød. Man kan også få symptomer ved psykisk stress. Symptomerne opstår typisk kun i nogle fingre/tæer, og kun på den ene side, eller begge. Mellem anfaldene er fingrene/tæerne helt normale.

Diagnosen stilles på baggrund af de typiske symptomer ud fra sygehistorien. Der er også mange, som har taget billeder ved anfald og kan vise dem til lægen.

Raynauds syndrom er en godartet lidelse, som i langt de fleste tilfælde ses hos ellers helt raske (primær Raynaud). Symptomer opstår hyppigst i 15-30 årsalderen, og det ses ofte, at flere i samme familie lider af primær Raynaud.

Raynauds syndrom ses sjældent (<10% af alle patienter) som led i andre sygdomme. For at udelukke en underliggende bindevævslidelse (systemisk sklerodermi,

lupus) tages blodprøver for autoantistoffer.

Behandlingen består primært af forebyggelse. Man skal holde sig varm med varme handsker/luffer og strømper, og ikke kun på hænder og fingre. Det er også vigtigt at holde hele kroppen varm med varmt tøj og evt. hue på, når det er koldt. Der findes også varmeelementer til handsker og sokker. Der anbefales også smøring med fed uparfumeret fugtighedscreme, hvis man har tendens til tør hud.

Hvis man ryger, hjælper det at holde op. Arbejde med vibrerende værktøj kan forværre symptomer.

Ved svære symptomer kan man prøve tabletbehandling som udvider blodkar i finger/tæer f.eks. calciumhæmmere (nifedipin) eller smøre fingrene med nitroglycerin-creme.